

NUMĂRUL 10 BANI

NUMĂRUL 10 BANI

ABONAMENTELE

Încep la 1 și 15 ale fiecărei luni și se plătesc tot-d'a-una înainte
 În București la Casa Administrației
 În județe și străinătate prin mandate postale
 Un an în țară 30 lei; în străinătate 50 lei
 Șase luni . . . 15 „ „ 25 „
 Trei luni . . . 8 „ „ 13 „
 Un număr în străinătate 30 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

ADMINISTRAȚIA

No. 3 — STRADA CLEMENȚEI — No. 3

EPOCA

ANUNCIERILE

În București și județe se primesc numai la Administrație
 În străinătate, direct la administrație și la toate oficiile de publicitate
 Anunțuri la pag. IV 0.80 b. linia
 „ „ III 2. — lei „
 „ „ II 3. — „ „
 Inserțiunile și reclamele 3 lei rindul

Un număr vechi 30 bani

REDACȚIA

No. 3 — STRADA CLEMENȚEI — No. 3

RASBOIUL DINTRE STURDZIȘTI ȘI AURELIANIȘTI

Cerințe absurde

Alaltaeri s'a petrecut în Camera un incident foarte dureros. Nu e vorba, multe incidente dureroase s'au petrecut în Camerele colectiviste; dar, după părerea mea, cel de alaltaeri e cu atât mai dureros, cu cât nu atinge numai pe colectivisti, ci și pe un eminent conservator, pe unul dintre cei mai distinși fruntași ai noștri, pe d. Take Ionescu. Trebuie să mărturisesc însuși d-sa că a pațit-o destul de bună. Cu mult timp, d. Mărzescu l-a acuzat, în plină ședință a Camerei, că a făcut o lege absurda pentru învățământul primar. Iată cum s'a petrecut lucrurile.

D. Bianu, cunoscutul secretar intim al d-lui Sturdza — pe cum e știut că orice secretar intim care se respectă împărtașește, ba chiar exalta sentimentele și resentimentele șefului său. — a aruncat o săgeată ministrului cultelor cerându-i să-i dea explicații: pentru ce numește numai cu titlu provizoriu inspectori, revizori și chiar directori de școli primare? D. Mărzescu a avut curajul laudabil să răspundă imediat la interpelare și să satisfacă pe deplin, sper, curiozitatea d-lui Bianu.

Ministrul cultelor a declarat că anomalia pentru care este interpellat se datorește d-lui Take Ionescu: acesta, în legea învățământului primar, a pus, pentru recrutarea personalului inferior, niște condițiuni de capacitate așa de grele, în cât d-sa, d. Mărzescu, cu toată bunăvoința d-sale, n'a găsit pe nimeni în partidul colectivist capabil să poată fi numit cu titlu definitiv.

Răspunsul franc al d-lui Mărzescu a stârnit din partea majorității Camerei mormăeli, grohăeli și proteste — de sigur, contra ministrului reacționar, autorul absurdei legi.

Ei! Cu toată stima ce am pentru d. Take Ionescu, cu tot respectul ce datorăm acestui general, printre soldații caruia am onoarea să mă număr, nu mă pot opri să mărturisesc că, de data aceasta, sunt cu totul de părerea d-lui Mărzescu și a colectiviztilor... Dacă ai dreptate oamenii, n'am ce le face — ai dreptate. Cum? D. Take Ionescu, după atâtea și atâtea studii cu oameni competenți aleși, face o lege a învățământului primar și nu ia seama că această lege nu poate fi aplicată de cât pe jumătate? Zie, pe jumătate, căci nu trebuie să se uite niciodată că suntem o țară constituțională, în care două partide politice trebuie să se perindeze la guvern și să aplice, când unul, când altul, legile. Și dacă unul e pus în imposibilitate de a aplica, la rindul lui, o lege, va să zică că această lege nu se poate aplica de cât pe jumătate.

D. Take Ionescu a uitat oare că, afară de partidul conservator, mai e în țară un alt partid care trebuie să vie și el la rindul său la putere? Și dacă n'a uitat, îi era permis d-lui Take Ionescu, un om politic așa de petrunzător, să nu știe că partidul colectivist nu dispune de forțe intelectuale și de elemente de cultură suficiente pentru a satisface exigențele grele ale legii d-sale?... Da; e o mare greșală din partea unui om politic să necotacească forțele brutale ale adversarului, dar, crez că e o greșală tot atât de mare să'i exagereze valorile intelectuale.

Dar eu îl cunosc bine pe d. Take Ionescu; știu ce e capabil să res-

punză la această invinuire; o sa m'i spună că n'a exagerat deloc capacitatea adversarilor, dar că asemenea nu voia să exagereze insuficiența lor. D-sa știa, mai înainte de d. Mărzescu, că nu ușor s'ar gasi în tot partidul liberal capacitățile școlare cerute de lege; dar că nu se gândea cum că un ministru colectivist, voind să aplice legea, va căuta să nu numească în funcțiunile școlare de cât colectivisti. Mai la urmă, va zice fostul și viitorul ministru conservator, eu am avut o bună intenție; am vrut să fac o lege care să garanteze școala contra năvalirii secăturilor inculte, non-valorilor pretențioase și nulităților intelectuale.

Însă la aceasta îi răspund eu d-lui Take Ionescu. Bine, secături, non-valorii și nulități, cât poțtești; astea le știm noi; dar nu trebuia d-ta, barbat de stat, să uiți că nu poți îndrepta lumea cu umerul; că nu poți schimba pe adversarii d-tale politici. Așa i-a făcut Dumnezeu și Brătianu; nu poți d-ta face cu o trăsura de condei capșuni din mere padurețe. D-ta trebuia să știi că partidul colectivist nu vede în cauza publică de cât interesele sale particulare; că pentru colectivisti, aparatul și funcțiunile statului sunt niște iesle, cari trebuie să aibă o anumită înălțime și lărgime de gratii, ca să poată ajunge orice partizan cu capul la ele. Pentru ce n'ai avut d-ta prevederea aceasta?

Căci, din două una: ori n'ai cunoscut pe colectivisti, când ai pus în legea d-tale condiții de capacitate, pe cari dinșiți nu le pot implini; ori i-ai cunoscut, și atunci ai făcut din legea d-tale o armă politică. D-ta, care va să zică, ai voit, cu un ecur subțire, să osindești un partid întreg la neputința de a ocupa dignități publice, din cauza de incapacitate. Care va să zică, dacă numai în partidul d-tale se găsesc oameni capabili, și între colectivisti nu se află de loc, precum a declarat, cu o franchetă care l'onorează, d. Mărzescu, atunci aceștia n'or să poată fi numiți de cât provizoriu...

Dar ce fel de politică e aceasta? Cu sistema aceasta de a cere condițiuni serioase de capacitate, mâine-poimaine, conservatorii sunt în stare să facă pe colectivisti imposibili pentru mai toate ramurile administrative. Și mă întreb: ar fi un bine aceasta pentru instituțiunile noastre constituționale? Un partid întreg să nu poată guvernă, fiindcă nu va gasi în rindurile sale, cum foarte bine a spus d. Mărzescu, pe nimeni capabil a îndeplini niște covârșitoare condiții de capacitate?

Nu. În urma declarației d-lui ministru al cultelor, atât de francă și de categorică, legea d-lui Take Ionescu trebuie modificată în economia ei totală, temperându-se cerințele absurde; și lucrul nu e atât de greu pe cât s'ar părea: e un singur articol adițional poate face din această lege, absurdă după experiența colectiviztilor, o lege bună convenabilă. Legiuitorul n'are de cât să adauge la sfârșitul ei, următoarele:

«Partidul colectivist eventual la putere, negăsind în rindurile sale pe nimeni capabil să îndeplinească condițiile de capacitate cerute de legea de față, va putea dispensa de ele pe partizanii săi.»

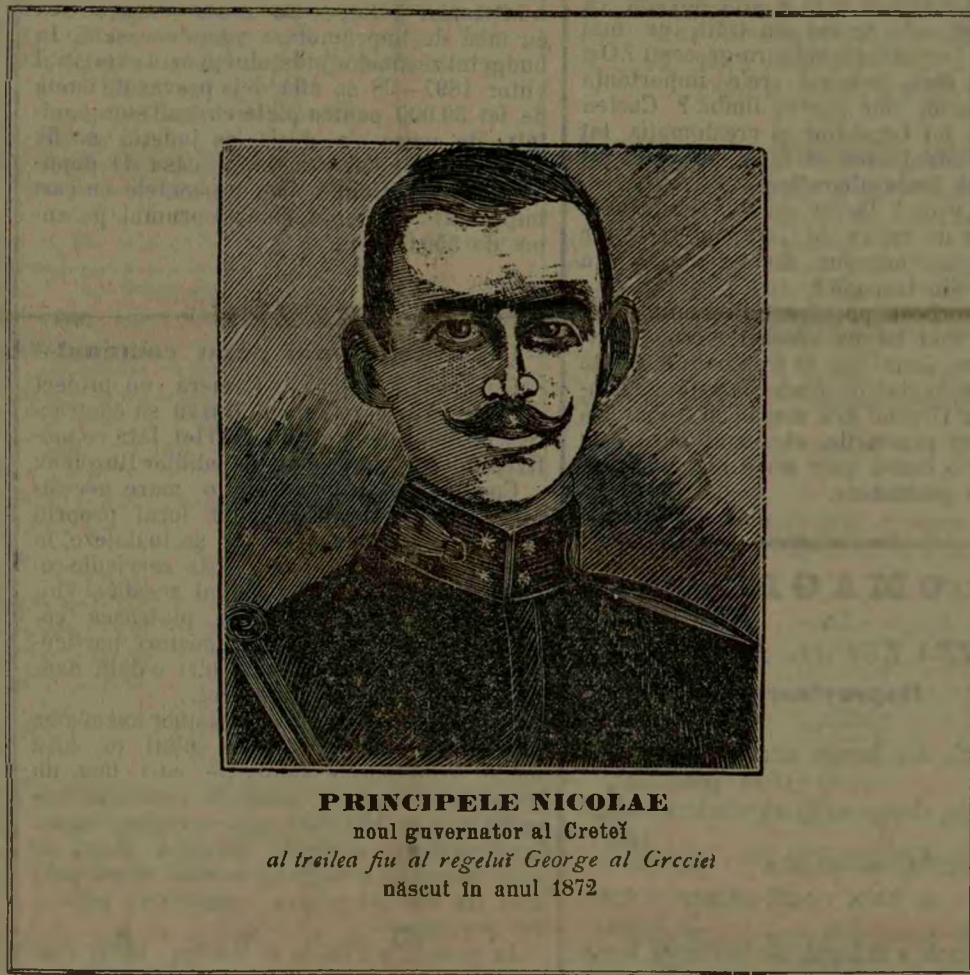
Numai astfel legea d-lui Take Ionescu va fi o lege binefacătoare pentru țara întreagă, adică și pen-

tru colectivisti, nu numai pentru școala. Amintiri, orice ministru colectivist care se va respecta pe el tot atât cât respectă principiile partidului, de a nu numi în serviciile școlare de cât partizani politici, nu va putea face de cât ceea ce a făcut d. Mărzescu: prin respect către principiile Colectivității va numi

colectivisti, dar îi va numi, prin respect pentru sine însuși, numai în mod provizoriu.

D. Mărzescu a știut mai bine de cât oricine să concilieze cele două respecte, și, mărturisesc, e mare lucru din partea d-sale, mai ales când mă gândesc la cel din urmă.

Caragiale.

PRINCEPELE NICOLAE
 noul guvernator al Cretei
 al treilea fiu al regelui George al Greciei
 născut în anul 1872

SIMPTEME INGRITOARE

Politica Rusiei.—Masacrele de la Tokat.—Complicațiunile în Transvaal.—Agitațiunile în Bulgaria.

Știrile pe cari le primim din străinătate devin din ce în ce mai alarmante. Chiar oamenii cari, pînă deună-zi, vedeau în trandafirii situația Europei, încep să peară din încrederea lor în pace.

Politica Rusiei

În Rusia sunt două curente cari își dispută, pentru moment, influența. Contele Muraviev, adeptul politicii lui Lobanof, voegte statu quo în Turcia; Împărăteasa mamă, de altă parte, nu admite sacrificarea Regelui Greciei. Între aceste două influențe se crede că a Împărătesei mame este cea mai puternică.

Masacrele de la Tokat

De altă parte, masacrele de la Tokat și altele despre care încă nu s'a vorbit, au îngreunat sarcina puterilor care se încearcă să susție încă pe Turci.

Complicațiunile în Transvaal

O altă greutate care se poate ivi anul acesta este o nouă complicație în Africa de Sud. Unde Transvaalul creează o situație pe care Anglia n'o va putea suferi multă vreme. O anezare a Transvaalului, singura soluție firească, ar înăspri, de sigur, raporturile dintre Anglia și Germania.

Agitațiunile în Bulgaria

Știrile despre nervozitatea vecinilor noștri Bulgari și ingrătușimea lor față de noi, din nefericire se confirmă.

SCANDALUL DE LA SENAT

Alarmați de purtarea incalificabilă a d-lui general Budișteanu în chestiunea armamentului țării, un mare număr de cetățeni din toate partidele se duseseră ieri la Senat ca să vadă pînă unde va merge inconștiența acestui om.

D. general Budișteanu, ministrul care în tot timpul eșt a ținut portofoliul războiului n'a făcut de cât intrigi și scandaluri, iar armamentul oștrei l'a lăsat în părăsire, anunțase, după cum se știe, o interpelare în chestiunea pusei Mamblichar.

Publicul, îngrijat de faptul că țară să aștă desarmată, a voit să asiste, din tribune, la această ședință în timpul că-

reia avea să se consume cea mai urticioasă faptă din câte au săvîrșit colectivisti.

N'a fost chip, însă, pentru că guvernul, care are toate îndrăznelile, n'o are și pe aceea de a-și mărturisii pe față păcătoșia.

Publicul n'a fost admis în tribune și murdăria s'a petrecut în familie. Scandalul, cu toate acestea, n'a fost mai mic.

Acești cetățeni, colectivisti ei înșiși, au fost imbrincați de poliție și goniiți din sală — pentru că d. Vasile Lascar nu vrea să fie turburat de moștii în combinațiile sale de adinecă politică.

Pentru ast-fel de colectivisti, ast-fel de guvern trebuie!

BUGETUL

Faimosul V. Lascar, omul cu cinci funduri la litra, după expresia unui confrate, s'a ilustrat mai alaltă-eri și în finanțe, după cum se illustrează deja la interne.

— Voiu face din administrație a doua magistratură: striga acum cite-va luni mincinosul. Astăzi și cunil din de această fanfaronadă!

— Voiu face, a zis el alaltă-eri, ca acest buget normal pe care vi'l prezentăm să devină normal în rezultatele lui.

— Da, adăugat d. ni Costinescu, Cantacuzino, Stolojan și toată Camera, însă numai după ce vom vota noi resurse (citiți imposte!).

— Nu, de loc, a replicat fanfaronul, fără resurse, fără imposte, fără nimic!

Bravo, Tartarin!

Tristă soartă au colectivisti! Le'a fost dat — grație neghiobiei și îndrăzneliei lor — ca în curs de abea de un an și jumătate să se desmințască în tot ce au spus, dindu-și singuri palme formidabile pe ambele buci ale obrazului!

Cine era de aroganță, cum numai ignoranții pot să o aibă în materie de întocmire a bugetelor? Voiața Națională. Cine și-a plecat astăzi urechile în jos ca o cine de vinat bătut de stăpîn pentru neghibăcie? Voiața Națională. Dacă nu credeți, citiți în acel ziar articolul: «Bugetul pe 1897—98» de ert, Vizeri.

Cine până mai ert scria o serie de articole cu intenție de a fi tendențioase, și în care, denunțînd neînțelegerile din partidul conservator, respingea cu indignare afirmarea cum că partidul liberal n'ar fi unit? Voiața. Cine însă, ert Vineri, scrie că dacă bugetul prezentat este ghiop, apoi aceasta se datorește «împrejurărilor neurootice prin cari trecem și cari n'au permis ca legile de resurse (citiți imposte) să fie discutate și votate la timp? Tot Voiața!!

Cine nu voia acum un an să recunoască că situația economică are o decisivă înțurire asupra realizării evaluărilor bugetare? D. Cantacuzino. Cine astăzi recunoaște acest adevăr elementar, în expunerea sa de motive? Tot d. Cantacuzino.

Cine declara cu emfaz că nu va pune nici un impozit, și că va echilibra bugetele liberale numai prin economii? Cantacuzino. Cine a pre-

sentat, sub pretext de modificare, cele mai împovărătoare imposte: patente, timbre și înregistrare? Tot Cantacuzino.

Cine în raportul său general, de an, asupra bugetului, declara că partidul liberal, trebuind să aleagă, pentru echilibrarea bugetelor, calea impozitelor sau aceea a economiei, a hotărît să ia pe cea din urmă respingînd pe cea dintîi? D. Costinescu. Cine în raportul său general asupra bugetelor din anul acesta, declară că este imposibil ca bugetele să se elibereze prin economii și că este absolută nevoie de punerea de nou imposte pe țară? Tot d. Costinescu.

Cine ne acuză pe noi conservatorii că am umflat cifrele și am îngrozit evaluările bugetare? Toți colectivisti fără deosebire. Cine însă astăzi umflă evaluările bugetare în mod scandalos, recunoscînd ei înșiși că le umflă? Miniștrii, comisia bugetară, toți colectivisti.

Cum meritați a fi calificați?

E drept că operația din urmă fiind prea scandalosă, toți sunt obligați ca să o scuzeze. D. Costinescu recunoaște că cifrele au fost umflate, însă dă ca scuză gîlul pe care l-a lăsat retragerea legii modificatoare asupra patenteselor, timbrului și înregistrării.

Voiața recunoaște că «s'au urcat evaluările veniturilor, mai cu seamă la vămii și la vânzarea tutunurilor, însă aceasta din cauza împrejurărilor triste prin care trecem».

D. Stolojan declară că bugetul care este prezentat Camerei spre votare e un buget provizor, pînă cînd Parlamentul va avea timpul să voteze nou imposte.

Însăși d. Costinescu zice la finalul raportului său: «Bugetele nu se pot vota de cit așa precum sunt așezate pe resursele vechi, de care-ce noul exercițiu bugetar începe peste puține zile și pînă atunci nu e timp să se voteze și promulge legile relative la resursele noi».

Toți sunt nevoiți să recunoască faptul brutal, afară de Tartarin, lociților la finanțe, care își merge maestros drumul său, lășind în urmă o diră de fanfaronade și minciuni!

Este un animal în America de Sud — nu ne aducem bine aminte numele — un animal mic ca și Vasile Lascar, cu botul lungueț ca și al d-lui Lascar, care drept armă în contra dușmanilor săi puternici are... în momentul cînd e atacat, el aruncă din partea posterioară emanațiunile așa... de puturoase, în cit dușmanul fuge pestiferat.

Tartarin al nostru și el își are mica lui armă ofensivă și defensivă, este cea cunoscută emanație de minciuni fenomenale și de fanfaronade groșesti cu care împroașcă pe amicii ca și pe inamicii, pestiferînd atmosfera luptelor noastre politice.

Cînd Tartarin al nostru deschide... gura, este cum semenul său din America de Sud ar deschide... punga de dinapoi... Lumea fuge desgustată și indignată!

În momentul acesta Tartarin nu e sur les Alpes, dînsul e sur les budgets!

ALTE SCANDALURI

Acum nu se mai întrebă: „Fost-a scandal azi?” — ci: „Cite scandaluri au fost?”

Sala Senatului a fost, ert, teatrul unei lupte fratricide.

Fracțiunea sturdziștă, pentru a face dificilă fracțiunii aurelianiște, a cutreorat mahalalele săptămîna trecută și a adus, ert, la Senat, o legiuie de oboroni, cari sub conducerea lui Ionel Antonescu, să ceară guvernului înființarea gării de la Obor.

Auzind că a venit lumea să manifesteze, d. Vasile Lascar, enervat de prima manifestație făcută în contra generalului Budișteanu, a crezut că e vorba de o demonstrație ostilă din partea opoziției — și a dat poruncă poliției să alunge pe manifestații.

De aci încercătura: inspectorii polițienești și Cantanarii comunali imbrincau mîniștea, pe cînd publicul și Ionel Antonescu, imbrincau poliția.

D. Lascar, ministru de interne, striga în gura mare că va revoca pe d. Sulacola — șeful bandei — și acesta vocifera că va asviri, cu haidamaciul lui, banca minis erială.

Abia tîrziu, cînd a intervenit d. Procopie Dimirescu, s'au recunoscut bandele, s'a lămurit încercătura — căzușiși s'au sîrutat și nașă, luată pe cheoșăgie, a fost, în fine, admisă în tribune.

Nu se potolise, însă, acest al doilea scandal, și începe al treilea.

D. Poni pune mina, în incintă, pe d. Mirzescu și i' trage, în gura mare, o sâpuneală pentru declarația făcută, alaltă-eri, la Cameră, cînd a zis că nu gîsește în partidul național-liberal oameni destoinici pentru a-i numi definitiv în funcțiunile importante dependente de ministru său.

D. Mirzescu, atîns, lasă la o parte rezerva ce se impune omului politic și ripostază d-lui Poni în niște termeni cari ar fi stîrnit gelozia unui staroste de birjar.

Parlament-obor!

GARA DE LA OBOR

(O manoperă colectivistă)

Cetățenii din părțile Oborului semnează din nou petițiuni către guvern și Corpurile legiuitoare pentru facerea gării.

Noi am spus că făgăduelile colectiviztilor sunt mincinoase și drept dovadă am citat faptul că, de îndată ce au venit la guvern, au suprimat creditul votat de conservatorii pentru gara de la Obor. Dacă doreau ca lucrul să se facă, n'aveau de ce să anuleze acest credit.

Acum putem să dăm cetățenilor o nouă dovadă că guvernul îi păcălește. Agenții colectivisti fac de cita-va vreme propagandă prin culoarea de albatru pentru construirea unei gări la Dudești.

Scopul acestei propagande e lesne de înțeles. Când se vor duce cetățenii din Negru să reclame mult făgăduita gară de la Obor, guvernul le va răspunde: — Noi vrem bucuros să construim gara. Dar ce să ne facem cu cetățenii din Albastru, cari cer să se facă la Du-dești? Dacă ve mulțumim pe d-voastre, nemulțumim pe cel-alții. Da, ne pare rău, dar n'avem ce face, Sunt șireți colectivisti!

TRIBUNA LITERARA

CE NE-AU DAT SLAVII SI GRECI *)

II

Nu e de mirare, că Cihac a găsit atâtea mii de vorbe slavone în limba noastră. Cine vrea poate găsi și mai multe, dacă va lua de prin toate hrisoavele vechi și de prin toate zăpăsurile și de prin Dumnezeeu mai știe ce, mulțimea de vorbe străine, și le va da ca «elemente» slavone ale limbii noastre.

«Elemente»? De ce? Scriitorii de prin sule trecute, gramatici cari nu știu româneste, snt el autorități în ce privește limba? Ei întrebuințau vorbe slavone, fiindcă nu știu pe cele românești; și acum vin filologii, fie Români, fie străini, și, ca orb de gard, să în morțiș de năzdrăvenii gramaticilor și a tuturor priliților de traducători din slavonește. Aberațiunile gramaticilor sint elemente ale limbii române! Ci-acă vrea vorbă Românu odată cum a scris grecul Coresi; și monstruoasele vorbe slavone—pe cari nici atunci nici acum Românu nu le-a întrebuințat—sint toate dovezile de graiul viu al poporului de pe atunci! Adecă, dacă va găsi peste vr'o trei sute de ani vr'un filolog scrieri romine în limba cea mai latinisată, să va apuca să susție că acesta era graiul viu al poporului?

Când te îneci, te apuci și de un păiu; și când n'ai alte scrieri românești de prin veacurile trecute, te agăți și de zăpăsurile scrise de oameni cari abia o rupeau pe românește. E bine și asta, dar să le iai sintactica și dicționarul lor ca model, și de aici să scoți concluziuni — asta e prea copilărește. Așa e ușor să dovedești ce vrei, dacă toate păcatele copiștilor slavoni le încarci în capul Românilor.

E interesant cazul, cum Cihac imputa d-lui Hasdeu, că în «Cuvinte din bătrâni» a primit ca autoritate toate greșelile și ignoranțele traducătorilor slavoni — ceea ce, într-adevăr, d. Hasdeu n'o făcuse — că d. Hasdeu stabilise ca lege: «fie-care zapis, scris de ori și cine trebuie luat drept regulă și lege în ortografie și gramatică, numai să fie scris în veacul XVI**» — că d. Hasdeu susținea că: «acel scriitor, lipsit de ori-ce cultură ortografică își dădea silința de a transcrie în tocmă pronunțaiunea cea poporană***». Dacă d. Hasdeu s'ar fi ținut orbește de vorbele acestea, Cihac ar fi avut tot dreptul să-l critice, pentru că, zicea Cihac: «Ca să scrijint o asemenea întimplinare, ar trebui dovedit mai înainte de toate că ortografia texturilor se potrivește intru adevăr cu glăsuirea limbii din acel timp... că aceste texturi au fost scrise de autori cu nume bune, vrednici de toată credința și cunoscând limba lor din talpă.» Avea toată dreptatea Cihac: texturile vechi nu sunt autorități în ce privește limba, câtă vreme nu sunt scrise de Români, ci de străini cari abia bîlbăiau românește. Și mare era greșala d-lui Hasdeu să creadă că acei scriitori «fără cultură ortografică» — și fără să știe limba — transcriau întocmai rostirea graiului viu. Asta ar fi, ca și când am lua ca autorități, în rostirea cuvintelor romine de astăzi, pe cismarii unguri din București: nici ei nu știu limba română, și nici ei n'au cultură ortografică — deci cu toată strădania lor de a scrie vorbele romine tocmă pe tocmă cum le rostiește Românu, ei ne ar ducă unde și-a dus mutul iapa și surdul roata!

Am zis că e interesant cazul acesta: d. Hasdeu, care a emis părerea, că trebuie să ținem ca la biblie la textele vechi, nu și-a pus nici o dată în practică teoria și-a mers pe calea cea dreaptă, iar Cihac care bătușe toba că d. Hasdeu greșește, tocmal el s'a înmălit cu totul în această greșală și în «Dicționarul» său, partea II, ne-a hărăzit ca elemente ale limbii romine cele mai monstruoase vorbe slavone pe care le-a găsit la gramatici și prin zăpăsurile, și ni le-a dat plocon—nu altă nouă, cît străinilor—ca vorbe ale graiului viu «numai fiindcă se găseșc scrise în veacul XVI!» Vezi, să faci ce zice popa, dar nu și ce face el.

Goană asta după «texte vechi», după fel de fel de zăpăsurile de viuzare și de cumpărare și acte de danii și alte mărunchișuri de acestea, ca să scoți din ele cele mai ridicole vorbe străine, vorbe isolate, ale nevoiașului de scriitorii grec ori bulgar, și să le aduni și înșiră după alfabet și să le îndesuești într'un dicționar al elementelor străine în limba română și să ne scoți ochii cu ele—iată o nouă manie și un nou gen de șarlatanie literară de a ajunge «savant». S'adună vorbe, cari nici atunci nici după aceea n'au existat în graiul viu al poporului și nu vor exista nici odată, cari au fost trinite în vr'un înscris de scriitorul străin care nu știa echivalentele românești; scrise înșirilor de fals și după bunul plac, și iată-ne! Vat de noi și de noi Români, că n'avem vorbe să ne înțelegem, și-am fi perit dacă nu venea Udrea și Gudea și Effendi și Agatoclis să ne luvețe cum să vorbim.

Sunt curios să știu, dacă se va afla vr'unul să adune bunăoară «elementele franceze» în limba română și dacă o să ne dea ori nua «elemente» pe antrenat, ambalat, depășind, trișează, mori (năravuri, moeurs) etc. fiindcă le-a găsit scrise prin «Monitorul Oficial» în discursul vr'unui deputat care știe românește tot atât de mult cât știe moacanul ce e șofranul, ori piin vr'o scrie-

re a vr'unul distins jurist, a vr'unul distins medic ori a altor dinștinși strică-limba? Toți înțelegem că asta ar fi o prostie, dar ce ar fi asta mai oarzană de cât adunarea elementelor slave și grecești ori a elementelor turcești și ungurești în limba română?

Ca rezumat: cel ce va cereța serios elementele străine în limba noastră, va fi silit să-și calce pe inimă și să renunțe la ispititoarea grandamănie a «savantului» și să nu dea goană după toate năzvoile îngropate în pergamentele pe cari și-a pus talpa gîștii vr'un biet de scriitor bulgar sau grec. Această goană, pe lângă că e o rățăire științifică, e o isbire fatișe și o pălmuire a Românilor.

Aș vrea să mă lămurească cine-va: Ce rost au textele vechi — nu toate, dar cele mai multe—ca să se înșire cronologic și să se dea școlărilor să le citească? Înțeleg, de ce Șineai și Maior, și după ei școala lui Cipariu cu Laurian și Maxim în vrful suliișii de luptă, au voit să latinizeze limba: voină să ne dovedească și nouă și străinătății latinizatei noastre. Azi, cînd ești de lucru e axioma, încercarea de a mai latiniza limba ar fi o prostie. Înțeleg de ce facem cas mare cu vr'un «torna, torna fratre», căci și acesta e un păiu de care ne legăm ca să nu ne înecăm: cu el voim să dam dovadă că și prin suta cutare și cutare a existat limbă română.

Dar cu textele vechi ale scriitorilor bulgari și greci, ce voim? Să dovedim poate că și pe atunci exista limba română? Dar nimeni nu cere dovada asta. Dacă e dovedit istoricește, că noi am trăit în veacul XVI, și dacă azi trăim și asta e altă dovadă că și acum trec sute de ani am trăit, ce mai alergăm la jargoanele bulgaro-grecești? Ori fi avind ele fără îndoială vre'o importanță pentru istorie, dar pentru limbă? Cartea de cetire a lui Lambrior și crestomația lui Gaster au intenționează să facă pe studenții să cunoască toate aberațiunile textelor vechi. Cu ce scop? De ce nu s'ar vr'at atunci într'o carte de cetire și jargonul Ovreilor din Iași și a simigiorilor din București și a bivolarilor din Giurgiu?

Că așa vorbeau pe atunci Români? Cum se face că mai tot pe aceași vreme Grigore Ureche scrie așa de frumos românește și așa de apropiat de limba de astăzi? Simplu de tot: Ureche era român și scria românește, iar zăpăsurile, etc. sunt scrise de străini într'o limbă care nu e nici una dintre limbele pămintene.

G. Coșbuc.

OMAGII

LA MOARTEA LUI AL. LAHOVARI

Improvizare

Tu ce treci, din lumea noastră, colo 'n sferă 'nseninată,
Unde stelele, de-apururi, au lucirea admirată

De aceli de pe pămînt;
Ai fost om cu 'nalte visuri, cu menire mare 'n lume
Și-a ta muncă, a ta luptă, ale tale fapte bune,
Monument sunt pe mormînt!

Tu, atlet în lupta care o dă omul prin vorbire;
Tu, atlet pentru-un caracter rezemat pe-o simțire

Nobilă, cum rar a fost;
Tu, atlet, pentru iubirea ce o poartă țării sale
Luptătorul, care merge tot pe-a datoriei cale,
N'ai lipsit de l'al tîu post!...

Și-a ta voce resunat-a, ca un ecou al gîndirei,
Spre-a aduce bine țării și alt bine omenirei,
Cît al mers pe-al viței drum!...

Iată pentru ce, la moarte-ți, zicem că a'pus un soare
Romînic, ce'nclinu—ție recunoscătoare—
Fruntea-ți rece 'n vezi de-acum!
1897 Martie. Alecsandru I. Șonța.

"EPOCA" IN PROVINCIE

IASI

O interesantă jurisprudență

Curtea de Apel din Iași, sec. II-a, a judecat ieri pe preotul Mihai Zahareanu, din comuna Ringhilești jud. Botoșani, dat în judecată pentru că ar fi perceput taxe ilegale, prin aceea că pentru înmormîntării cerea mai mult de un leu, taxa prevăzută în legea asupra clerului.

În fapt, s'a stabilit că preotul făcuse două categorii de înmormîntări: Cl. I, înmormîntări cu pompă; adică cu plimbarea mortului prin sat, pentru care cerea cel puțin 3 lei, și cl. II, înmormîntare căreia i-a pus numele de înmormîntare după legea maximă, care consistă numai în citirea la grupă, pentru care se mulțumea cu taxa de un leu.

Curtea, pe baza art. 17 din legea asupra clerului, și-a declinat competența, fiind chestia de atribuția consistoriului bisericesc.

Un semn de sărăcie îngrozitoare
Sute de acțiuni penale intră de cât-va timp în judecata tribunalului Iași. Toate sunt la fel.

Noii cumpărători de loturi rurale n'au plătit la timp ratele. Statul i-a depozitat, vînzînd aceste locuri pe socoteala primilor cumpărători și apoi au pus pe aceștia în urmărire pentru ratele neplătite. Cu ocazia urmăririi, percepătorii negăsind mai nimic de secheștrat—căci dacă ar fi avut ceva ar fi plătit ratele—au făcut un proces-verbal de formă, prin care declară secheștratul. În mod general, recolta anulului de pe acele locuri. Anul fiind rău, mulți n'au făcut mai nimic și percepătorii, neavînd ce vinde, i-au dat în judecată pentru substragerea de sub secheștru a unor recolte ce nici n'au existat.

De și tribunalul a fost revoltat de atari proceduri odioase, n'a putut de cât să satisfacă legea, condamînd pe inculpați la 5 lei amendă și respingînd cererea Statului, care se constituie parte civilă, mai certînd încă odată suma datorită ca rezultat din delictul înstrăinării recoltei.

Diverse

Comitetul clubului conservator a ținut azi ședință și între alte chestiuni a discutat și admis înscrierea a 10 membri noui, printre cari și fostul prim-procuror S. Manu.

NEAMTU

Construirea unui palat administrativ
Consiliul general al județului Neamț, în ședința sesiunii sale ordinare de la 8 Noiembrie 1896, a hotărît construirea unui palat administrativ.

Un asemenea palat, în care să se poată instala diferitele servicii județiene, este absolut necesar, de oare-ce actualmente, de și se plătesc chirii destul de însemnate, nu se poate găsi în orașul de reședință nici un local în bune condiții.

Din resturile veniturii însă de cari dispune județul, abia se poate face față cheltuielilor celor mai de căpetenie a cărora suportare cade în sarcina lui, intru cît, după cum rezultă din prevederile bugetare ale exercițiului curent, alți veniturile cît și cheltuielile județului sunt evaluate la suma de lei 231.109, bani 27.

Singurul mijloc la care se poate recurge pentru obținerea fondului, cu care să se suporte cheltuielile ce se vor face cu construirea zisului palat, este acela de a se lua cu mod de împrumut suma necesară. În bugetul zecimilor județului pentru exercițiul viitor 1897—98 se află deja prevăzută suma de lei 30.000 pentru plata convenitului anuității; de aceea s'a decis ca județul să fie autorizat a contracta de la casa de depuneri, în condițiile și cu procente ce cari împrumută acea casă, un împrumut pe suma de 350.000 lei.

BUZĂU

— Construcția unui palat comunal —

Guvernul a depus în Cameră un proiect de lege prin care orașul Buzău să contracteze un împrumut de 600.000 lei. Iată ce motivează acest împrumut al edililor Buzoieni: Comuna simte în adevăr o mare necesitate pentru construirea unui local propriu pentru primărie, în care să se instaleze, în condiții satisfăcătoare, toate serviciile comunale, evitîndu-se cu modul acesta și chiriile exagerate ce cată să plătească comuna prin închirierea de localuri particulare, ce nu corespund mai nici o dată destinațiunii și confortului cerut.

Pentru acoperirea costului unor asemenea lucrări, comuna ar avea a plăti în cifră medie următoarele sume, pe cari însă nu le-ar putea acoperi numai cu resursele sale ordinare: Lei 200.000 exproprierea imobilelor particulare pentru lărgirea pieței pe care urmează a se clădi palatul municipal; apoi lei 400.000 pentru construirea palatului municipal.

În ședința sa de la 6 Martie, 1897, consiliul a decis a se contracta în acest scop de la casa de depuneri și consignațiunii, sau de unde va găsi, un împrumut pe suma de 600.000 lei, cu procente ce cari împrumutată obicinuit zisa casă și plătită prin anuități în termen de 25 ani, cari se vor înscrie în fie-care an în bugetul comunei printre cheltuielile obligatorii.

Adaog tot odată că veniturile ordinare ale comunei urbane Buzău fiind de 653.578 lei, iar cheltuielile de 580.126 lei, comuna dispune de un excedent de venituri ordinare asupra cheltuielilor obligatorii în sumă de 103.452 lei, din care urmează a se face față plății anuităților noului împrumut ce se propune.

INFORMAȚII

Camera continuă cu votarea automată a bugetului pe anul viitor.

Milioanele țării trec cu o repeziune vertiginoasă pe dinaintea ochilor inconștienților din majoritate. Nimenea nu ia cuvîntul pentru a prezinta cea mai mică observațiune.

Numai ieri, la discuția bugetului ministerului domeniilor, s'a produs un incident, care ese din acest cadru noton: d. B. Misir a prezentat un amendament cerînd înființarea unei pepinieri viticole la Focșani.

Cînd veni vorba însă să se dea un vot asupra lui, Camera era deja descomplexată.

Marele colegiu pentru alegerea episcopului de Roman, se va convoca pe Lună.

«Le Temps», care ne-a sosit ieri, confirmă depeșă noastră de alaltăieri, după care regele Carol este hotărît a reînțoarce, în cursul acestei veri, vizita pe care regele Alexandru al Serbiei i-a făcut-o în Septembrie trecut.

Partidul liberal-democrat va ține Duminecă, 23 Martie, orele 2 p. m., o întrunire publică în sala «Dacia».

Se va discuta: legea patentelor, bugetul Statului și situațiunea politică.

Interpelarea generalului Budișeanu asupra armii Mannlicher, a fost făcută la ordinea zilei Senatului pentru Lună, imediat după alegerea episcopului de Roman.

Joi seara a avut loc la d. Solacolu, ajutor de primar, o întrunire a cetățenilor din Negru, în scopul de a se consfățui asupra mijloacelor de a obține de la guvern construirea cît mai neînfrizată a gării de la Obor.

S'a luat următoarea rezoluțiune:

Noi, cetățenii din culoarea de Negru, în întrunirea ce am avut astăzi-seară, 20 Martie, 1897, cu privire la gara ce este a se construi la Obor, în legătură directă cu gara de Nord:

Avînd în vedere greutățile ce comerțul și industria acestei părți a Capitalei suferă din cauză că dificultățile de transport au ajuns a împiedica ori-ce dezvoltare comercială și industrială;

Avînd în vedere că încă din timpul marului bărbat de Stat, nemuritorul I. C. Brătianu, necesitatea acestei gări s'a simțit și că pînă astăzi toate partidele și toate guvernele țării au recunoscut-o ca necesară;

Avînd în vedere că de atunci și pînă astăzi în fie care ocaziune, în care partidele au avut nevoie de sufragiul cetățenilor, această chestiune a fost exploatată reînnoindu-se în mod solemn aceste promisiuni făcute pînă astăzi vre'un guvern să le îndeplinească, și că suntem prin aceasta îndreptățiți a crede că chestiunea Gării de la Obor se rezervă încă pentru mult timp numai ca o armă politică, desprețindu-se cele mai sfinte interese ale Capitalei;

Avînd în vedere că chiar actualul guvern recunoaște necesitatea Gării de la Obor în legătură directă cu Gara de Nord, ceea-ce se probează, pe de o parte prin primul act al d-lui fost ministru de lucrări publice, C. Stoicescu, care a fost de a ne convoca spre a se consfățui cu noi în această privință, iar pe de alta prin vizita ce actualul ministru al lucrărilor publice, d. Porumbaru, a făcut chiar la fața locului acum 3 săptămîni;

Avînd în vedere că proiectul de lege din inițiativa parlamentară, ce face onoare d-lor Senatori, cari l'au depus, pentru a schimba legea votată în 24 Martie 1895, destînd fondul de 3.600.000 pentru facerea unei Gări la obor în legătură directă cu Gara de Nord, întîmpia greutăți în realizarea lui,

Avînd, în fine, în vedere că ocaziunea se va prezenta la 3 Aprilie pentru ca alegătorii să fie din nou motivați cu această chestiune, pentru a da Capitalei un senator la colegiul I în locul regretatului Principe D. Ghica:

Noi, cetățenii ai Capitalei, alegînd pe domnii B. și G. Assan, C. Solacolu, Constantinescu, dr. Kițu, I. P. Crețu, pentru a merge cu această a noastră rezoluție înaintea d-lui Prim-Ministru, a d-lor Președinți ai Senatului și Camerei, cu rugăciunea de a face să se realizeze aceste promisiuni, comunicîndu-le în același timp hotărîrea noastră de a nu mai da sufragiul nostru nimînu mai înainte de a se vota și decretata legea ce s'a prezentat onor. Senat din inițiativa parlamentară.

Urmează mai multe sute de semnături.

O veste bună pentru Galați și pentru Brăila.

Maestrul Peters și orchestra sa va merge săptămîna viitoare să dea în acele orașe câte-va concerte clasice cu program ale: Beethoven, Mozart, Haydn, Liszt, Goldmark, etc.

De sigur succesul acestei întreprinderi artistice este de pe acum garantat. Valoroasa orchestră va fi întîmpinată cu căldură de societatea celor două bogate orașe, după cum merită.

De la Comună

Consiliul comunal al capitalei, convocat în sesiune extraordinară, a ținut a-seară prima ședință.

După ce s'au rezolvat cîte-va chestiuni de aliniere și altele de mică însemnătate, s'a intrat în cercetarea bugetului pe exercițiul 1897—98.

În discuțiunea veniturilor, afară de observațiunile făcute de mai mulți d-ni consilieri, d. Procopie Dimitrescu s'a arătat mirat de faptul că pe cînd consumațiunea alcoolului crește continuu, venitul din taxa pe spirit este staționar. D-sa nu-și poate explica aceasta decît prin faptul că s'ar face o strașnică contrabandă.

D. consilier G. Assan a întrebat ce se face cu fondul pentru construirea unui pavilion în cîmpul Moșilor, care să servească la expunerea permanentă a produselor naționale, despre care nu vede nici o urmă în buget.

În fine d. dr. Petrini-Galați a atacat în mai multe rînduri administrațiunea comunală cu vehemența obișnuită.

La toate aceste interpelări agresive d. C. F. Robescu, primarul, n'a putut de cît îngăima răspunsuri nesatisfăcătoare.

Cu toate acestea, bugetul veniturilor s'a votat nemodificat, în cifră totală de lei 13.528.843 bani 45, rămînd a se continua discuțiunea asupra bugetului veniturilor în ședința viitoare.

Ședința s'a ridicat la orele 11 și un sfert, anunțîndu-se cea viitoare pe Lună seara.

ULTIMA FAZĂ A CRIZEI

Declarațiunile d-lui Gogu Cantacuzino

Din darea noastră de seamă asupra consfățuirii ce s'a ținut Joi seara la d. C. Nacu, am omis a releva importante declarațiunile făcute de d. Gogu Cantacuzino.

D. Cantacuzino a rugat pe cei adunați să comunice deputaților și senatorilor sturdziști că, toate zvonurile răspîndite de d-nii Aurelian și V. Lascar asupra crizei ce durează deja de o lună, sînt false.

Sturdziștii n'au cerut nici odată un număr hotărît de portofolii și nici n'au desemnat persoanele cari trebuie să intre în minister, și au cerut și au stăruit ca ministerul să se remanieze cu elemente mai bune și mai serioase, ca astfel guvernul să se prezînte unit

și cu un prestigiu mai mare înaintea țării.

Asupra acestei stăruinși a sturdziștilor a venit cînd d. Aurelian, cînd d. V. Lascar să facă propuneri.

Cînd d. Lascar propunea patru ministere pentru patru sturdziști, a doua zi venia d. Aurelian să declare că nu știe nimic de angajamentele luate de colegul său și în consecință făcea alte propuneri. Amîndouă însă au fost uniți și înțelegi să poarte cu minciuna pe sturdziști. Și iacă de ce durează criza de mai bine de o lună.

Consfătuirea majorităților

Întreg statul major și toți miniștrii, afară de d. general Berendit, s'au întrunit la orele 9 seara în sala Senatului.

D. Vilner a ocupat președinția consfățuirii.

D. Gh. Esarcu-Bacău a luat cel întîi cuvîntul și a spus că ne apropiem de sfîrșitul sesiunii Corpurilor Legiuitoare și poale și de sfîrșitul partidului. D-sa deplînge situațiunea anormală în care se găsește partidul și guvernul și cere ca să se pună odată capăt frămîntărilor dintre zeți, frămîntări cari compromit partidul întreg. Face apoi apel la concentrarea tuturor nuanțelor.

D. Racoviță, mai accentual de cît d. G. Esarcu, după ce descrie situațiunea desperată de azi, spune că partidul și guvernul se compromit și înaintea alegătorilor, prin legi cum este cea privitoare la patente. În ce privește pe d-sa personal, nu va avea îndrăzneală să se prezînte înaintea alegătorilor săi, dacă legea patentelor s'ar vota. Această lege trebuie înmormîntată. Cere apoi să se sfîrșească odată cu acest scandal, care ține în enervare spiritele cetățenilor.

D. Const. Esarcu spune că acțiunea guvernului și a partidului este stînjinită de niște înrîgi meschine, din pricina cărora partidul liberal se face de risul țării. D-sa propune să se limpezască odată situațiunea, fie în favoarea d-lui Sturdza, fie în favoarea d-lui Aurelian.

D. P. Gorgos a început a face procesul d-lui Sturdza întîi cu chestiunea națională, apoi cu izgonirea d-lui Fleva, chestiunea macedoneană și chestiunea mitropolită. Sfirșind, d-sa declară că revenirea d-lui Sturdza ar fi o nenorocire nu numai pentru partid, ci și pentru țară.

D. Dim. Sturdza contestă întîi d-lui C. Esarcu autoritatea de a se pronunța asupra chestiunilor intime ale partidului liberal, căci d-sa nu face parte din organizațiunea partidului, nu cunoaște evoluțiunile prin cari a trecut, nici n'a luat parte la luptele întreprinse de acest partid; prin urmare nu poale vorbi despre înrîgi, cari, în ce-l privește pe d-sa, nu există.

Apoi polemizează cu d. Gorgos, injurînd pe d. Fleva, numînd falit pe d. Ceaur-Aslan, care a agitat chestiunea macedoneană, și declarînd cu mîndrie că în chestiunea mitropolită a lucrat corect, căci fostul mitropolit primat e un escroc, un pungăș, un hoț, un om fără Dumnezeeu. D-sa ține la biserică și religia strămoșească, se spovedește și se împărtășește regulat de două ori pe an, prin urmare nimeni nu-l poate acuză că a voin să lovească în biserică.

Trece apoi la actuala situație și se plînge de lipsa de unitate în direcțiunea partidului. Așa d. Mirzescu a trimis proiectul învîșămîntului secundar elaborat de d. Poni, proiect care e bazat pe proiectul d-sale din 1885, profesorilor din țară, și a lăsat ca această lucrare, care a fost admisă de fostul consiliu de miniștri, să fie masacrată de toți profesorii. Apoi d. Porumbaru vine cu legea drumurilor de fer particulare, lege care e în contra principiilor liberale.

Și după ce trage o săpuneală d-lor Mirzescu și Porumbaru, spune că partidul trece prin grea încercare.

D. P. S. Aurelian a declarat pe conștiință că nu știe ce vrea d. Dim. Sturdza.

«Dacă astăzi mă află pe aceste bănci, — spune d. Aurelian, — singurul vinovat e d. Sturdza care a stăruit din toate puterile să ia președinția consiliului. Ce vrea acum d. Sturdza? Spuneți, d-le Sturdza, ce poftiți? Vroiți să veniți la putere? Spuneți categoric, căci sunt gata să mă retrag dacă partidul o cere.»

D. Gogu Cantacuzino spune că s'a retras din minister, de oare-ce nu s'a putut înțelege cu colegii săi. D-sa contestă d-lui Aurelian și guvernului dreptul de a reprezenta partidul național-liberal și declară că va esplica în Camera înaintea țării întregi motivele cari l'au determinat să se retragă. Decamdată spune că retragerea sa a fost o protestare în contra guvernului și va continua să protesteze, cu mai multă tărie capînă acum, pînă cînd d. Aurelian nu va ceda puterea d-lui D. Sturdza.

În cursul cuvîntării, d-nii P. S. Aurelian, Ștefan Șendrea și Porumbaru părăsesc ostentativ sala Senatului.

*) Vezi articolul I No. 408

**) Convorbiri literare XIII, pag. 82.

***) Cuvinte din Bătrîni, p. 2.

A se cere odată cu numărul de azi al EPOCEI, suplimentul gratuit care cuprinde începutul noului foileton:

PENTRU MOȘTENIRE

Un roman de cea mai mare senzație.

D. G. Mirzescu răspunde d-lui Sturdza, în special la învinuirea ce i-a făcut că-i masacrează legea învâlmăntului, și amintește mișcarea ce s'a ridicat, la 1885, contra proiectului d-lui Sturdza. Relevează faptul că între acei cari au protestat mai energic în privirea aceluia proiect au fost d-nii Poni și Tzoni, cari alături ca întreg corpul profesoral de la Iași, au semnat protestul.

Termină spunind că pînă acum nu s'a născut încă geniul în fața căruia un partid întreg să se decapiteze. Or, ce crede d. Sturdza că proiectul d-sale și al d-lui Poni sunt niște moaște sfinte de cari nu se poate atinge mină de om?

Impresiunea generală e că cu începere de azi se va declara un război de exterminare între sturdziști și aurelianști.

În culoarele Senatului d. Dim. Giani protesta cu energie în contra modului scandalos al votării bugetului.

— Au luat d-nii sturdziști—țipa președintele Camerei—un angajament de a vota bugetele și nici nu se prezintă la Cameră. Se discută și se votează în fața băncilor goale! E o scriboasă șarlatanie! Textual!

Cuvîntul de ordine al sturdziștilor, la despărțire, a fost ca mine chiar să se zădărnicească lucrările Camerei prin descomplicare.

CAMERA

Urmarea ședinței de la 21 Martie
Tot fără discuție și fără nici o modificare se votează și bugetul ministerului afacerilor străine.

D. Gr. Em. Grădișteanu, raportor, dă citire raportului cheltuielilor bugetului ministerului de domenii.

D. B. Missir, la capitolul III, propune un amendament pentru înființare de pepiniere viticole la Focșani, unde mai toată regiunea este floxerată. În acest scop d-sa cere a doagirea în buget, la capitolul acesta, a sumei de 125.000 lei.

D. P. S. Aurelian roagă pe d. Missir a-și retrage amendamentul, de oare ce această sumă introdusă în buget l-ar dezechilibra cu desăvîrșire, și toți știu cu câtă greutate el a fost întocmit. D. Prim-ministru promite că ministerul domeniilor se va îngriji de acest lucru și va studia înființarea de pepiniere și la Focșani și la Drăgășani. D-nii I. Mincu și St. Filipescu susțin amendamentul d-lui Missir.

D. B. Missir declară că ar retrage amendamentul dacă ar fi opera d-sale personală, dar el fiind semnat de 60 din deputați, este dator să-l susțină.

În urma unor explicațiuni a d-lor raportor, Gr. Sturdza și St. Filipescu, amendamentul se pune la vot cu bile și întrunește 26 voturi pentru, și 33 contra. Votul fiind nul, Camera descomplicată, ședința se ridică la orele 4.

SENATUL

Urmarea ședinței de la 21 Martie
La orele 3 se intră în ordinea zilei: discuțiunea generală asupra proiectului de lege pentru monopolul ce se crează în favoarea fabricii de hirtie de la Letea.

D. Dim. Sturdza ocupă fotoliul prezidențial.

D. P. Grădișteanu spune că dacă legea este bună în principiu, partidul liberal însă n'o poate admite, pentru că prin ea se face o lucrare centralizatoare și se suprimă autonomia comunelor și a județelor; apoi d-sa găsește că nu este protejare de industrie națională, cînd se crează un monopol pe un termen așa de lung, 15 ani, în favoarea fabricilor existente, adică acelor ce funcționează acum, dar nu și acelor ce s'ar mai putea crea într'acest lung interval.

D-sa spune că avem deja o lege pentru protejarea industriei naționale și că, dacă aceasta nu satisface și trebuințele fabricilor de hirtie, să i se aducă îmbunătățiri, dar nu să se creeze un monopol pe un timp îndelungat, în favoarea celor-va și în Jauna contribuabililor.

D. Mănescu-Călărăși, raportor, se crede dator a da cite-va explicațiuni, și face o mărturisire prețioasă: aceea că prin această lege se face o concesiune și că nu se poate face nici o concesiune fără a se violența ceva, o lege să a un principiu.

D. V. Lascar, ministru de interge, spune că nu s'ad adus legi de cît două obiecțiuni: aceea că atinge autonomia comunelor și a județelor și aceea că monopolul se crează numai în favoarea fabricilor existente astăzi, excluzându-se cele ce s'ar mai înființa în lungul interval de 15 ani.

În amîndouă aceste puncte d. ministru face concesii. Declară că dacă s'a pus în lege că Statul să contracteze în numele comunelor și județelor, s'a făcut pentru a se evita o dificultate practică, aceea că fabricile să contracteze cu prea multe autorități și 3000 de comune rurale—și că este gata să primească modificarea în sensul ca județele și comunele urbane reședințe de ju-

dețe să fie autorizate a se furniza independent. De asemenea d. ministru va primi un amendament prin care să se stipuleze că din cinci în cinci ani, cînd se va face revizuirea prețurilor, să fie admise ca furnizoare și fabricile ce s'ar mai fi înființat în țară.

D. Nic. Ionescu se ridică în contra proiectului, pentru că el are numai partea odioasă a taxelor, pe cari le vor plăti consumatorii; dar nu este o lege care să protejeze industria hîrtiei, așa ca să o pună în pozițiune a concura cu cea străină. Fabricile existente nu oferă destule garanții, în special acea de la Letea a dat rezultate nenorocite în încercările ce s'au făcut cu ea. Această lege este numai o favoare ce se acordă de guvern și se cere și de majoritatea liberală, pentrusimpatia acțiunii ar fabricii de la Letea.

Pentru aceste cuvinte, roagă pe d. ministru să își retragă pentru un moment proiectul, amîntînd această lege pînă la sesiunea viitoare, cînd să se aducă o lege studiată, care să protejeze în adevăr industria națională a hîrtiei, fără a lovi în nimeni.

D. Petre Carp. Domnilor senatori, dintr'întîu o observațiune generală. Este bine să nu dăm o protecțiune cît de mare industriei noastre născînde? În această privință m'am pronunțat tot-d-a-una pentru afirmativă și ori-cari ar fi teoriile economice ale unora și ale altora, eu am fost tot-d-a-una de părerea că Statele cu industrie înaintată trebuie să fie liber schimbiste, iar Statele cu industrie înapoiată trebuie să fie protecționiste.

Acum chestiunea dacă noi avem industrie înaintată sau înapoiată, aceasta cred că nu se discută.

Însă toate lucrurile au o limită, și în privința protecției care o acordăm noi industriei noastre născînde, trebuie să ne întrebăm care este limita, peșle care nu e bine să trecem. Și în această privință, într'un raport prin care am înaintat guvernului de atunci, ca președinte al comisiei de tarif, lucrarea acelei comisii, am căutat să stabilesc această limită și am stabilit-o, nu știu dacă cu cuvînt s'au fără cuvînt, dar am stabilit-o în modul următor: Protecțiunea nu trebuie să neargă așa de departe în cât să creeze monopoluri de așa natură în cât să împiedice nu numai concurența străină față cu pămîntenii, dar să împiedice chiar concurența pămînteană față cu pămîntenii.

Acolo e pericolul și limita aceasta nu trebuie trecută.

Acum, domnilor, aplicînd teoria aceasta la acest proiect de lege, teorie pe care eu o cred justă, trebuie să ne întrebăm: legea cum e ea împiedică concurența cu producțiunea străină?—Da. Dar împiedică ea mergînd mai departe, tot de o dată și concurența cu producțiunea indigenă?—Eu susțin că da. Și aci este o greșală, pe care d-voastre trebuie să o îndreptați cu modificările legii, cari nu știu cari vor fi ele, dar pe cari în principiu le admite d. ministru.

Căci să luăm cifrele ce ne-a prezentat d. ministru de interne adineauri și avînd aceste cifre ele vin în favoarea obiecțiunii fundamentale ce fac acestei legi.

Se zice că fabricile actualmente existente nu pot produce de cît 4 milioane de kilograme, cerințele consumațiunii însă sunt de 8 milioane.

Admit cifrele ca exacte, nu le discut, dar admitîndu-le ca exacte trebuie să trag învâlmîntele din ele. Care sunt acele învâlmîntele?
Întîiu, cum că parte din consumațiunea internă are să se îndestuleze numai cu hirtia din străinătate negăsînd-o în țară, și prin urmare al să al jumătate din consumațiune cu un preț mai mare și jumătate cu un preț mai mic.

S'ar putea zice, dar aceasta este ușor de îndreptat, pe lungă cale patru fabrici se vor mai înființa altele. Și atunci se naște întrebarea: se mai pot înființa fabrici? Atunci cînd voi crea fabricii noi, eu nu am folosele cari le au fabricile existente, căci la mine nu are să vie Statul și comunele să mi ofere prețuri exorbitante, au s' vie acei cari neputîndu-se îndestula aiurea trebuie să cumpere din străinătate și cari vînzînd că eu nu pot produce mai ieftin decît în străinătate au să continue a lua din străinătate.

Prin urmare putem afirma de mai înainte că în asemenea condițiuni crearea din nou a unei fabricii nu e posibilă.

Vra-se-zică legea aceasta va fi nu protejarea industriei naționale a hîrtiei, ci crearea unui monopol în favoarea fabricilor existente astăzi și oprirea pe loc a industriei acesteia.

Atară de acestea, domnilor, cuvintele «... și comunelor» trebuie șterse, pentru că Statul ar atinge autonomia comunală, ar atinge chiar drepturile ce are comuna prin legea sa constitutivă. Consiliul comunal își întocmește bugetul și ministerul înscrie în el numai cheltuielile obligatorii cari au fost omise. Așa comuna București, spre exemplu, înscrie în buget 10,000 lei pentru hirtie ce-l este necesară, pe baza convențiunii sale cu o fabrică străină, dar ministerul ar înscrie 12,000 lei, pe baza prețurilor din contractul său cu fabricile din țară și pe baza legii ce ni se cere astăzi să votăm.

Eu cred că aceasta nu se poate și nu cred că o lege de încurajare a unor fabricii poate să modifice legea comunală, care conferă consiliului comunal acest drept.

Prin urmare, în cazul acesta are să fie discuție între comuna București și ministru de interne. Ministrul de interne are să vie cu legea aceasta și comuna cu legea comunală și are să fie nedumerire asupra chestiunii de a se și care lege se aplică.

Este evident că legea comunală trebuie să se aplică; pentru că o lege care iesse cu totul în afară de organizația comunală nu poate abroga dispozițiunile legii comunale, în virtutea cărei însăși comuna a fost înființată.

O altă obiecțiune de amănunte:
Ziceți că veți da furnitura hîrtiei la patru fabrici; — în ce condițiuni are să se facă distribuțiunea furniturii între aceste fabrici? Legea n'o spune.

Poate guvernul, de exemplu, 9 zecimi din furniturile Statului și ale județelor să le acorde fabricii de la Letea și numai o zecime celor l'alte 3 fabricii?

După lege poate.

Este bine să se facă așa? — Eu cred că nu, căci legea aceasta, după ce dă facultatea de a crea monopol pentru aceste 4 fabrici, apoi mai dă și în mîna guvernului facultatea de a crea monopol în monopol și de a protegi una din aceste fabrici în detrimentul celor l'alte.

Vedeți dar că și aci este o lacună în lege care trebuie îndreptată în mod absolut. Domnilor, veți lua ori sistemul d-lui Grădișteanu, care are părți bune în sine; veți zice cum se zice aiurea: Statul și județele cînd dau în licitațiune hirtia de care au nevoie nu pot să admită la licitațiune de cît fabricile indigene, se înțelege cînd ele pot s'o furnizeze; ori veți găsi un alt sistem—mi-e indiferent, eu nu mă opun. Dar astfel cum ni se prezintă legea aceasta, fără nici un spirit de opozițiune—nu am făcut nici o dată în materie de asemenea natură opozițiune; opozițiunea mea a fost tot-d-a-una opozițiune de principii și în chestiunile cele mici nu am căutat să fac nod în papură—în asemenea condițiuni, chiar de aș fi amicul cel mai devotat al guvernului, eu n'aș putea-o aproba.

D. V. Lascar, ministru de interne, își apără proiectul și spune că prin această lege nu se face alt-ceva de cît se asigură eficacitatea protecțiilor acordate fabricilor de hirtie prin urcarea drepturilor de vamă și taxa transportului hîrtiei de fabricațiune străină în țară.

Se cere închiderea discuțiunii.
D. dr. Petriș-Paul, în contra închiderii, spune că trebuie să se aducă în discuțiune legea generală entru protejarea industriei naționale.

D. G. Exarcu, pentru închidere, spune că este urgentă a se vota această lege pentru că la 5 Mai urmează să se țină licitațiune pentru hirtia necesară Statului.

Discuțiunea se închide.
Legea se ia în considerare.
La art. 1.

D. M. Tzony depune un amendament în sensul ca fabricile ce se vor înființa pe viitor să profite de această lege.

D. El. Vergatti propune o redactare cu totul nouă a acestui articol.

D. dr. Petriș-Paul vrea să depună și d-sa un amendament, dar nu sunt 5 senatori cari să-l iscălească.

Comitetul delegațiilor modifică articolul în sensul că comunele și județele să contracteze direct cu fabricile.

După o mică discuțiune, amendamentele se resping și articolul se votează astfel cum a fost modificat de comitetul delegațiilor.

Art. 2 se votează fără discuțiune.

La art. 3 se depun mai multe amendamente, cari se resping, afară de al d-lui M. Tzony, care prevede ca Statul să țină compt din 5 în cinci ani, și de fabricile ce s'ar mai înființa.

Legea în total se primește cu 46 voturi pentru și 16 contra.

Ședința se ridică la orele 6 fără un sfert.

A se cere odată cu numărul de azi al EPOCEI suplimentul gratuit care cuprinde începutul noului foileton:

PENTRU MOSTENIRE

Un roman de cea mai mare senzație.

Evenimentele din Orient

Războiul din Creta

Colonia, 21 Martie.
Se anunță din Kissamo, «Gazetei de Colonia» cu data de 1 Aprilie că un atac al Grecilor sprijiniți de artilerie, a fost respins de mateloții austro-ungari, cari n'au suferit nici o pierdere.

Grecii trag în fle-care și asupra torpiloarelor care se află în baia Kissamos.

Constantinopol, 21 Martie.
S'a părăsit în mod definitiv ideea de a trimite pe Karatheodori-pașa în misiune specială la Atena.

Londra, 21 Martie.
«Agenția Reuter» zice că guvernul a decis să trimeată în Creta o baterie de munte compusă din ofițeri, 180 oamant și 6 tunuri.

SERVICIUL NOSTRU SPECIAL

Declarațiuni grave

Larissa, 21 Martie, ora 3.45

Principele moștenitor al Greciei, răspunzînd unei cuvîntări a primarului, a zis că *nici după anexarea Cretei la Grecia, războiul nu va fi terminat, căci atunci Grecia va trebui să libereze Macedonia de sub jugul sâlbatic al Turcilor.*

Demisiunea Cabinetului Austriac

Vienna, 21 Martie, ora 6.45

Ministerul a demisionat dîncează că înțelegerea dintre noua majoritate parlamentară cu grupul liberal german s'a rupt.

Probabil că tot d. Badeni va fi însărcinat cu formarea noului minister. În acest caz, noul guvern se va rezîma în viitor numai pe partidul dreptei.

A se citi urmarea și Ultimele Informațiuni în pagina a 4-a.

AGENCES DES GRANDS MAGASINS DU OUVRE DE PARIS

București, 2.—Strada Nouă, 2.—București

DIN CAUSA MĂRIREI ȘI SCHIMBĂREI LOCALULUI CE OCUPA pentru moment Agenția a pus în vânzare Fără adaus de 25%, și cu prețuri reduse

Toate Mărfurile și Esantioanele ce posedă

Este în interesul publicului și clienților de a profita de această ocaziune adevărat avantajoasă.

Vînzarea va dura patru săptămîni, cu începere de la 20 Februarie 1897.

ACADEMIA ROMÂNĂ

ANUNCIU

În ziua de 18 Aprilie a. c., ora 2 p. m., se va ține licitație publică prin oferte sigilate în localul Academiei Romine, Colea Victoriei, 135, pentru arendarea pe un period de șapte ani, cu începere dela 23 Aprilie 1898 pînă la 23 Aprilie 1905, a următoarele moșii:

1. Fundu-Chiselet cu balta și mōra ei din jud. Ilfov.
2. Roștorii cu morile ei din jud. Suceava.

Condițiunile de arendare se pot vedea în ori-ce zi de lucru de la orele 2—5 p. m. în cancelaria Academiei.

Cu cîneperea primăverii recomandăm suferinzilor precum și celor sănătoși pentru menținerea sănătății:

NOUA ȘTIINȚĂ

Vindecarea tuturor boalelor

fără medicamente și fără ipeațiunf de LOUIS KUINE.—Lipsea

Operă tradusă în romînește și care formează un volum elegant 8 mare de 450 pagini în care se găsește sfaturile pentru toate cazurile de boală.

Cei interesați să bine-vioasă a trimite editorilor Italian și Ignat Samitea—Craiova, prin mandat postal Lei 5 și vor primi volumul broșat, sau Lei 7,50 și vor primi volumul legat elegant în pinză, aurit, franco recomandat prin poștă.

Volumul se află de vînzare și la toate librăriile din țară.

CUMPAR

CUMPAR CUMPAR tot felul de obiecte uzate de aur, argint și pietre fine, de briliante, diamante, perle, rubine, safire, smaralde, etc. Asemenea monezi vechi, decorațiuni comemorative de aur, argint și a-rama, pietre sculptate, obiecte de artă, plătind prețuri mai bune de cît ori-unde.

La cerere mă voi prezenta la domiciliul d-lor cumpărători și vînzători.

Bijouterie, Horologerie & Argintărie

LEON WEISSBLUTH

40, Calea Victoriei, București

Pentru logodne și nunți

Recomand onor. Public și clientele mele că Magazinul meu în tot-de-una bine asortat cu tot felul de obiecte frumoase, lucrate în aur și argint, cu pietre fine, precum: briliante, diamante, rubine, safire, perle, Turcuoase.

Bogat asortiment în diferite argintării (Riolz) precum: SERVICII DE MASA COMPLETE, FRUCTIERE, ȘEFȘNICE, SERVICIU DE CEAI, DE CAFEĂ etc.

Bogat asortiment cu lanțuri (numite Panter) de aur, argint, fasoanele cele mai noi.

Mare depou de ceasornice de aur, argint și metal din cele mai bune fabricii din Elveția, garantînd pentru exactitatea lor.

Atelier special pentru comenzi și reparaturile de bijuterie și ceasornicarie cu prețurile cele mai reduse.

Primește în schimb ori-ce obiecte uzate

Înceercați și vă veți convinge de ieftinătatea prețurilor magazinului

DR. STERIE N. CIURCU

IX Polikangasse—No. 10. Viena

Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

CONSTANTIN SIMIONESCU

Doctorand în medicină

Paris, Boulevard Montparnass, 152, Paris

Stabilit de mai mult timp în Paris și fiind în relații cu toți specialiștii și celebritățile medicale din Paris, pot oferi serviciile mele persoanelor cari vin la Paris să se consulte cu Dr. specialiști, asemenea se pot cea consultațiune și prin corespondență

Papier High-Life

FUMEZ LE

PANAMA PANAMA PANAMA

On ne fumez pas

Deposit general Creangă & C. București Strada Pinzari No. 10-14.

MUȘAMALE

IMPERMEABILE CELE MAI EFICIENTE

Vinde ca Specialitate Casă de Mașini Agricole și Industriale București, str. Smărdan, 2 Brăila, Bulevardul Cuza, 17 Craiova, str. Cogălniceanu 10

Un leac eftin

În timp de frig, de îngheț, de ceață, e bine să ne aducem aminte de cel mai bun mijloc de a vindeca guturaiile, tusea, bronșitele, catarele este întrebunțarea *Gudromului Guyot*.—Acesta este și medicamentul cel mai ieftin, căci nu costă de cît 15 bani pe zi și dispensează de ori-ce alt medicament.

Aux Buveurs d'Eau de Vichy

On sait combien l'eau minérale française de Vichy est précieuse contre les maladies du foie et de l'estomac, si nombreuses dans notre pays, le rhumatisme, la gravelle, le diabète, etc. Les sources de Vichy appartenant à l'Etat français qui portent les noms de *Célestins, Hôpital et Grande-Grille* sont les meilleures et les plus connues. Il faut donc se garder des imitations et exiger toujours l'un de ces trois noms sur les étiquettes et les capsules des bouteilles. On est ainsi assuré de boire de l'eau naturelle authentique, embouteillée à Vichy, sous le contrôle et la garantie de l'Etat et supportant facilement le transport. Les noms *Célestins, Hôpital et Grande-Grille*, sont imprimés en lettres blanches sur fond noir dans le bas de l'étiquette.

Dinți cu 7 lei unul

Se pune în cartuchuk în strada Cămpineanu No. 46

UN BUN GRĂDINAR în vîrstă de 38 de ani, posedînd cele mai bune certificate doveditoare, dorește a se angaja în condițiuni avantajoase A se adresa: Strada Spătar 12, sub inițialele M. C.

ANUNCIU

Moșia *Curtișoară*, avînd o întindere de 2700 pogoane, situată în comuna Tezliu, districtul Olt, în apropiere de jumătate oră de orașul Slatina, proprietatea Domnișoarei *Zoe Vladoyano*, este de arendat pe un period de cinci ani începător de la 23 Aprilie 1897.

Amatorul cari ar dori să cunoască condițiunile și prețul arendei sunt rugați a se adresa la d. Ioan C. Barozzi, avocatul d-soarei *Zoe Vladoyano*, domiciliat în București, str. Sălciilor No. 14.

ANUNCIU

Din cauza de plecare se vinde una pe-reche cai negri în vîrstă de 6 ani, sănătoși, înalți 16 pumni. Strada Batistei No. 15.

W. STA ADECKER

Mașine agricole și industriale de ori-ce fel

Strada Smărdan, 12. — BUCUREȘTI. — 12, Strada Smărdan.

BRĂILA

Bulvadul Cuza, 79

CRAIOVA

St. M. Cogălniceanu, 10

LOCOMOBILE

Model nou pentru 1897

cu cilindru demovibil așezat pe o de oțel. Extra-tă, 6 atmosfere

TREERATÓRE

Model nou pentru 1897

cu elevator de alamă, site mai lungi și mai late, Vinturătorii mai puternice

siune din cunoscuta fabrică

RUSTON, PROCTOR & C-nie, Ltd., LINCOLN

Noua secerătoare cu logat T ISUL LA DREAPTA

183 centimetri lungime

— 150 vindute în 1895; 198 vindute în 1896 —

«DAISY» Secerătoare simplă cea mai respindită.

«COSIT

EDITIA A 3-A

A se cere odată cu numărul de azi al EPOCEI suplimentul gratuit care cuprinde începutul noului foileton:

PENTRU MOSTENIRE

Un roman de cea mai mare senzație.

CAMERA

Ședința de la 22 Martie

Ședința se deschide la orele 1.55. Prezidează d. D. Giani. Prezenți 118 deputați.

D. Președinte, D. Giani, anunță Adunarea că pentru Lul este convocat marele colegiu pentru alegerea unui episcop la Roman. D. I. Poenaru Borda adresează o interpelare ministrului lucrărilor publice, dacă nu crede că e oportunitate să ia în primire terenurile cedate pentru construcția liniei ferate Urziceni-Slobozia-Pitești.

D. G. Scortescu interpelează pe d. ministru al cultelor și pe d. președinte al consiliului, dacă au intenționează de a prezenta în această sesiune, proiectul de lege pentru acordarea unor pensii fostului mitropolit Gheade conform angajamentului scris ce ați luat (murmure în incintă).

D. P. S. Aurelian, președintele consiliului, spune că d. Ministru al cultelor ne fiind de față nu poate răspunde d-ss.

D. I. Grădișteanu. Cu toate acestea d. voastră ați luat angajamentul.

D. P. S. Aurelian: N'am luat nici un angajament.

(Se face un șgomot infernal în incintă. În zadar d. președinte se agită și trăneste clopotul de pupitrul. Liniștea nu se poate restabili de et (târziu).

D. V. Cogălniceanu depune un proiect de lege din inițiativa parlamentară, pentru organizarea comunităților israelite din țară. Se intră în ordinea zilei.

Urmarea discuției bugetului
Se votează din nou amendamentul d-lui Missir, vot rămas noul în ședința de ieri. Rezultatul votului este:

Voturi pentru 76
» contra 9.

Amendamentul d-lui Missir a fost primit. Capitolul III, din bugetul ministerului domeniilor cu amendamentul d-lui Missir se primește.

Celelalte capitole se primesc nemodificate și fără discuție.

Bugetul ministerului domeniilor, pus în total la vot, se primește cu 72 voturi pentru, fiind și 5 contra.

D. C. F. Robescu, raportor, ad citire raportului la bugetul de cheltuieli al ministerului lucrărilor publice.

SENATUL

Ședința de la 22 Martie

Pină la ora 3, nu se redeschisese încă ședința.

ULTIME INFORMAȚIUNI

AMANUNTE DE LA CONFĂTUAREA MAJORITĂȚILOR

D. Dim. Sturdza, după ce a numit pe d. Fleva «bandit» și «derbedeu de la Obor», a început să injure în modul cel mai ordinar pe I. P. S. Sa Ghenadie fost al Ungro-Vlahiei, spunând că «și a vîndut demisiunea pe 15.000 de lei».

D. Mirzescu, răspunzînd d-lui Dim. Sturdza în cestiunea proiectului de lege asupra învățămîntului, a exclamat:

— Eu nu sunt papagal să învăț pe do rost proiectul d-lor Poni și Sturdza... — *Ba da, ești papagal! Da, ești papagal!* — a strigat d. Sturdza, — căci dacă n'at concepțiuni mai presus de nivelul ordinar, atunci e mai bine să fi papagal.

D. Nit P. S. Aurelian, Șendrea și Porumbaru au plecat în mod ostentativ de la ședința în cursul vorbirii d-lui Gogu Cantacuzino.

Nici un inspector și nici măcar vr'un agent nu i-a însoțit pină la scara de jos. După câte-va minute pleacă și d. Dim. Sturdza ca semn de protestare în contra d-lui Gh. Mirzescu.

L'au însoțit pină la birjă inspectorii polițienesci Durma, Otnescu și Vasiliu cu capetele descoperite, precum și căpitanul Milicescu, comandantul gardiștilor, d. Condopol, sub comandantul gardiștilor, trei comisari și o droaie de agenți secreți. Toți s'au inclinat înaintea d-lui Dim. Sturdza ca niște slugi înaintea stăpînului.

D. Dim. Moruzzi, fost prefect de poliție și actualul prefect de Dorohoiu, care se afla jos la scară cu mai mulți amici, a spus unul inspector:

— Dar pe la color cine a rămas?
— Sunt sergenții, — răspunde inspectorul.

— *Eă să știu acum prefect al poliției pe toți v'asți da afară.*

D. Gh. Mirzescu, pornit teribil în contra d-lui Sturdza, în discursul său a mai spus:

— *Ce vroiești, d-le Sturdza? Vroiești să aduceți la ministerul instrucției pe d.*

Poni săi pe d. Harel? Incercați, d-le Sturdza, și veți vedea cum vor fi primiți de majoritate.

Cuvîntarea d-lui D. Sturdza, din intrunirea majorităților de Vineri seara la Senat, a produs un efect dezastroasă, chiar printre însuși amicii săi cel mai devotați.

O dovadă de cele ce spunem noi o avem în faptul, că cei d'întîiu, cari a părăsit consfătuirea, au fost d-nii C. Nacu și M. Ferichidi.

Ambii au părăsit sala în mod ostentativ, în timpul pe cînd d. Sturdza își vărsa veninul contra fostului mitropolit Ghenadie, — chiar la începutul cuvîntării sale.

Unul dintre liberalii de marcă spunea la ieșirea de la intrunire:

— În omul acesta e mai mult venin, de cît într'un șarpe. Noroc că mușcăturile lui numai sunt astă-zi periculoase.

Intreaga intrunire de Vineri seara e un scandal; adevăratul scandal, însă, n'a izbucnit de cît în urma răspunsului d-lui Mirzescu, care — după cum cititorii știu — a amintit d-lui Sturdza că proiectul său de reformă a instrucției din 1885 a provocat nemulțumiri generale.

Atunci au început apostrofele violente dintr-o parte și din alta. D. Sturdza a confirmat neîncrederea sa în capacitatea actualului ministru al școalelor, iar d. Mirzescu a replicat că «șeful» nu e genial înaintea căruia un partid întreg să se decapiteze.

Aceste perifrize s'ar traduce în limba romină, cu următoarele expresii:

D. Sturdza. — Ești un incapabil.

D. Mirzescu. — Ești un prost!

La bilciu se petrece tot așa de frumos. Din declarațiile d-lui Gogu Cantacuzino trebuie reținută următoarea:

Criza nu s'a început nici de la chestia mitropolitului, nici de la retragerea d-lui Sturdza. Ea datează ceva mai mult: de la venirea liberalilor la putere.

Modul cum s'a constituit ministerul atunci a nemulțumit pe unii liberali.

D. Cantacuzino a făcut ast-fel aluzie la d. Costinescu.

Impresia generală, ce a lăsat această intrunire, e aceea a unei declarații de război între Sturdziști și Aurelianiști.

Lupta va fi cu atât mai crîncenă, cu cît ea va fi pe viață și pe moarte.

D. Sturdza va arbora în curînd drapelul sfînt pentru exterminarea aurelianiștilor.

În acest scop se interpretează declarația d-sale că nu va ceda stăruințelor amicilor săi de a intra în minister, de cît numai cînd va fi vorba de a se face noul alegeri:

Nerușinatul individ care se chiamă P. S. Aurelian a avut impresiunea să spună azi la Camera că n'a luat nici un angajament în cestiunea Mitropolitului Ghenadie.

D. Aurelian minte în modul cel mai sfruntat.

Angajamentele sale, între cari e și îndatorirea de a da fostului Mitropolit o recompensă națională, sunt chejăguit de însuși M. S. Regele, în mâinile Căruia se află toate actele scrise și subscrise.

În numărul viitor vom da amănunte pe larg și făgăduim o execuție exemplară nerușinatului mincinos care desonorează banca ministerială.

D. Tache Protopopescu a fost numit sub director al Creditului Funciar Rural, în locul lui Petre Stoicescu.

În legătură cu această știre, înregistrăm și versiunea, după care d. G. Cantacuzino, fostul ministru de finanțe, va fi ales membru în consiliul de administrație al aceleiași instituții.

Am anunțat astă-zî de dimineață că sturdziștii vor încerca, poate chiar astăzi, să zădărnicească, prin descomplexare, lucrările Parlamentului.

Inceputul s'a și făcut la Senat. Sunt orele 3 și 10 minute, sunt prezenți 96 d-ni senatori, cu toate acestea ședința nu se poate deschide pentru că... d. Sturdza n'a venit și nu este prezent nici unul din cei patru vice-președinți.

În incintă e liniște, prin culoare însă este foarte multă lume, mulți deputați, și se comentează cu animațiune fazele prin cari trece criza.

Se zice chiar că d. general Catargiu pregătește o moțiune, asupra căreia să se numere acei cari acordă încrederea lor guvernului.

O inimă de aur. Ne cade în mină, din întâmplare, rezumatul desbaterilor sintului Sinod din toamna trecută.

Se propusese ca preotul Anastase Agape să fie scutit, fiind prea sărac, de plata de 1 leu pe lună, abonament la o revistă bisericească.

La această propunere, episcopul de Rîmnic, frate întru Christos cu preotul sărac, a luat cuvîntul și a zis — ca un vrednic reprezentant al Mintuitorului:

— *Preotul acesta are o leafă de 40 lei pe lună. De ce să nu dea 1 leu pentru instrucțiunea intelectuală și 39 să rămînă pentru îngrășarea trupului?*

Și acest înalt obraz bisericesc are aproape 200 de galbeni pe lună, pe care-i întrebuințează exclusiv pentru îngrășarea trupului.

Iată textul interpelării d-lui G. A. Scortescu, adresată azi în Camera guvernului:

Am onoare a interpela pe d. ministru al cultelor și pe d. președinte al consiliului, dacă guvernul este hotărît a aduce în Parlament, înainte de închiderea Corpurilor legiuitoare, proiectul de lege, relativ la o pensie viageră, în afară de pensia obișnuită, pentru fostul Mitropolit Ghenadie, și aceasta pentru a se împlini condițiile angajamentului înscris luat de guvern și în baza căruia s'a remis demisiunea fostului Mitropolit.

Miine vor avea loc două intruniri: a liberalilor democrați în sala «Dacia», și a funcționarilor comerciali în sala «Orfeu» — ambele la ora 2 p. m.

După cum ni se asigură, intrunirea funcționarilor comerciali ar fi pusă la cale de guvern, pentru a împiedeca lumea de a lua parte la intrunirea liberalilor democrați.

În acest scop, cîți-va dintre promotorii legii repausului dominical vor lua cuvîntul la intrunirea funcționarilor comerciali, iar agenții poliției au primit ordine de a opri pe cetățeni ca să ia parte la intrunirea liberală.

Actuala sesiune a Camerilor va fi prelungită și peste termenul de 25 Martie. Insuși primul ministru, în răspunsul ce a dat întrebării d-lui B. Iepurescu, în ședința de Vineri a Camerei, a lăsat să se prevadă o asemenea eventualitate.

Între lucrările cari vor fi supuse Camerei, în această prelungire de sesiune, va fi și legea exproprierilor, votată deja de Senat.

Vineri, d. V. Gheorghian, prefectul județului Iași, a fost primit în audiență la Palat.

M. Sa Regele s'a întreținut cu d. Gheorghian asupra situației orașului și județului Iași, indicînd prefectului reformele ce ar trebui introduse pentru prosperitatea lor.

D. Dim. Moruzzi, prefectul județului Dorohoiu, a declarat mai multor amici ai săi că are demisiunea în buzunar și imediat ce ar veni d. Sturdza la putere o va prezenta ministrului de interne.

Din Iași ni se scrie că comisiunea examinatoare, în concursul de patologie pentru facultatea de medicină din București, a adoptat propunerea d-lui dr. G. Socor de a se pune notele, în parte, de fie-care membru al juriului, fără vre-o discuție.

La fine numai se vor citi notele fiecărui candidat și se va procedea la facerea mediei.

Primul oral, ținut Vinerea trecută, a fost despre «Trombose și Embolie».

«Neues Wiener Journal» publică următoarea notiță despre noul deputat al Rominilor din Bucovina, dr. Popovici:

Dr. George Popovici este scobitorul unei familii boerșiev din Moldova, care însă de multă vreme s'a contopit în burghize.

Tatăl său este profesorul titular de drept bisericesc oriental la Universitatea din Cernăuți, d. Eusebiu Popovici. De la 1884 încoace, d. dr. Popovici s'a ocupă mult cu literatura, mai ales cu cea românească.

El este un colaborator activ al «Convorbirilor literare» din București, în care a publicat pînă acum studii istorice, juridice și critice. În prezent d. dr. Popovici se ocupă cu alcătuirea unui studiu asupra vechiului drept civil austriac, din care o mare parte este gata de tipar. El este tutemietorul reuniunii romine [ărănești «Cabinetul de lectură». Dr. Popovici este partizanul grupului de Rominii tineri (jungromänisch). Aceasta, însă, după cum suntem asigurați, nu însemnează că el este anti-liberal. În ce privește politica economică, el înclină spre programul social-politic. În tot cazul atitudinea sa, în cadrul grupării curat conservatoare a Rominilor din Bucovina, are să aibă un interes deosebit.

Acțiunea marilor puteri

Londra, 21 Martie.

«Camera Comunelor». D-nu Curzon declară că amiralul englez a telegrafiat erii că amiralul ar fi primit de la colonelul Vassos o telegramă plină cu alegații false, și că aceștia ar fi cerut guvernului lor trimiterea a trei tunuri de munte. Guvernul englez nu știe dacă vr'o putere oare-care a luat vr'o decizie în această privință.

Rusia ar fi decisă să trimeată în Creta o baterie de munte.

D. Curzon anunță că săptămîna viitoare va apare un decret desființînd sclavagiul la Zanzibar.

Londra, 21 Martie.

„Agenția Reuter“ anunță că amiralii au cerut guvernelor lor respective tri-

meterea a 50 de oameni de cavalerie și a unei jumătăți de baterie.

Atena, 21 Martie.

Principesele Sofia și Maria s'au întors la Atena.

Un ziar a făcut să circule știrea că Regele va merge în curînd la graniță, dar această știre este prematură.

D. Bourrée, ministrul Franței, a plecat la Corfu, de unde se va întoarce în curînd.

Constantinopol, 21 Martie.

O iradea a Sultanului ține seamă de dorințele patriarhatului armenesc, făcînd însă ete-va modificări.

1500 de oameni și 1900 de cai au plecat cu ultimele trenuri de la Muraldi la Karafera.

Transportarea trupelor prin Muraldi s'a terminat.

Bruxelles, 21 Martie.

Privitor la știrea dată de «Standard» care zice că generalul Brialmont a fost desemnat ca viitor guvernator al insulei Creta, acesta a declarat că nu i s'a făcut nici o propunere de acest fel, și că de altmîntrelea, în nici un caz, nu ar primi asemenea funcții.

BOMBARDAREA CANEEI

Canea, 21 Martie.

Incrucisătorul Bugeaud a sosit.

La ultima bombardare a lui Izzedin de către corăbiile europene, bombardare care a finit 24 de ore, un insurgent a fost omorît și 4 au fost răniți ușor.

Azi dimineață insurgenții au ocupat înălțimile în număr considerabil și au tras asupra fortului Bulzumar. Câștigul Perignon a ordonat atunci să se tragă cu tunul asupra lor. Insurgenții s'au retras după a 8-a lovitură.

Trei greci făcuți prizonieri la Akrotiri au fost puși în libertate.

ULTIMA ORA

La orele 3 și 20 minute, sosește d. Sturdza la Senat și se deschide ședința sub președinția d-sale.

BIBLIOGRAFII

BIBLIOTECA PENTRU TOTI a 30 bani numărul AUTORI ROMANI

S. Fl. Marian, Pasările noastre (Legende)

Mihail Zamfirescu, Cîntece și plîngeri (Poesii)

A. Vlahuță, Icoane șterse (Nuvele)

Leon Bacchalu, Castelul Peleş (Descrierea Castelului Peleş)

M. Demetrescu, Nuvele

D. Zamfirescu, Nuvele Romane

Gr. M. Alexandrescu, Proză și Poesii

A. Pann, Povestea vorbită

D. Teleor, Schițe Umoristice

D. Bolintineanu, Legende Istorică

P. Bănățeanu, Din viața meseriașilor (Roman)

Creangă I., Opere complete (Nuvele)

Ionescu-Gion, Istoric

D. Stăncescu, La gura sobei (Basme)

D. Stăncescu, Povestea de Crăciun

R. D. Rosetti, Proză și Epigrame

Debarțeanu, Doruri și Amoruri (Poesii)

Adamescu Gh., Eloquență Română

» » Eloquență Streină

Dr. Urechia, Dușmanii noștri (Schițe)

A. Vlahuță, Din goana vieții (Poesii și Nuvele)

Radu D. Rosetti, Din Inimă (Poesii)

Caragiule, Schițe ușoare

D. H. Rosetti, Trotuarul Bucureștilor (Nuvele)

D. C. Oltănescu, Satire și Teatru.

Costin, Spre primăvară (Poesii)

P. Dulfu, Legenda Tiganilor

Const. Stăncescu, Ce este frumusețea (Artă)

Buzoianu, Egiptul (Geografie)

A. Vlahuță, Dau (Roman)

A. Silileanu, Armonii Intime (Poesii)

A. Pann, Nastralin Hogea (Legende)

» » O sezațoare la Tară sau povestea lui Moș Albu

Fillimon, Ciocoiț noi și vechi (Roman)

Adamescu, Din biografiile scriitorilor Romîni

G. T. Buzoianu, Berberii, Hesperidele, (Geografi)

H. G. Lecca, Poeme

Radu D. Rosetti, Cîntec (Poesii)

G. T. Buzoianu, Sarcina, Cyrena (Geografie)

Urechia, Dicționar Francez-Romîn

Th. M. Stoicescu, Poesii

A. Stavri, Pe demul (Poesii)

D. Teleor, Alte Schițe Umoristice

În preparație:

Seriile originale de:

Vlahuță, Caragiule, dr. Urechia, Debarțeanu și D. H. Rosetti.

CONST. HAMANGIU

Scriitori și Artiști

Studii asupra dreptului lor. De vînzare la toate librăriile.

NICOLAE IDIERU

Economie Politică

Vol. I. lei 4,50.—Vol. II, lei 4.

Editura CAROL MÜLLER.

Anunț

De vînzare sau de inchiriat o casă elegantă în strada Lucaci No. 64 bis. Casa se compune din 7 camere pentru stăpîni, bucătărie, spălătorie, pivniță, curte spațioasă, apă și gaz.

Doctorul Galimir

de la facultatea din Paris
Special pentru boalele de stomac
27— Strada Doamnei—27
Consult. 2—4

MIHAIL CERKEZ

AVOCAT
Brăila, Strada Regală No. 1.

Grăbiți-vă! Grăbiți-vă! Grăbiți-vă!
Azi a început vînzarea

La 1000 Articole

Vis-a-vis de Magazinul Universal (fost Suttan)

10.000 buciți sifon metri 34,50 bucata, număr fr. 12,50
10.000 duziți Ciornăi ai d'oseme număr 1 fr. perechea.
10.000 » dubli număr ai 60 bani perechea.
5.000 perechi mînuși extra-fine număr 2,75 perechea.
Coloșii asortiment de LĂCĂRIE pentru Dame
fabriate de etfin.

10.000 duziți Galere și Manșete de olandă pară număr ai fr. 8 duzina.
5.000 duziți Cămăși bărbătești de noapte și de zi număr ai fr. 2,75 bucata.
10.000 buciți Broderie fabuloasă de etfin.
1.000 duziți oțete de broderie de olandă număr ai fr. 4,50 duzina.

Gravate bafiste, Prosoape, Parfumerie, Batoane, Umbrele no mai pomente de etfin.
31, CALEA VICTORIEI, 31
Vis-a-vis de Magazinul Universal

UN Căpitan în retragere dorește să ocupe postul de administrator al unei moșii. Condiții favorabile.

A se adresa la administrația acestui ziar.

SE CUMPARA